

NATUR OG SCIENCE PÅ LEGEPLADSEN

Thisted
Kommune

I Naturbørnehaven Kronens Mark foregår det hele på legepladsen: der forskes i krible-krable-dyr, stryges ildstål og tegnes til årstiderne

Af Jane Jensen, pædagog, Naturbørnehaven Kronens Mark, Thisted

Rundt om bålet sidder seks børn sammen med Michelle. De har været i gang med at kløve brænde og er nu klar til at tænde bålet. Michelle har et ildstål i sin hånd og mens børnene kigger på, stryger hun det nogle gange. "Må jeg prøve, er det min tur nu" kan man høre børnene sige næsten i kor, da de ser gnisterne springe fra strygestålet. En efter en får børnene lov til at prøve at lave ild med ildstålet og efter lidt tid lykkedes det, der går ild i et lille kvas og bålet kan tændes.

Med røde kinder og vind i håret indtager vi hver dag uderummet, som er vores bedste legeplads og læringsrum. Vi har baseret vores pædagogiske læreplan på, at vi opholder os ude, da vi mener at alt hvad man kan lave på rød stue, kan man også lave i uderummet. Både børn og voksne er vant til det at være ude, både sommer og vinter, og de allerfleste timer tilbringes enten på legepladsen, i skoven, som ligger lige ved siden af, eller på ture længere ud i naturen

Læringsrum

Bålpladsen, som ligger centralt på vores legeplads, er blot et af vore læringsrum i uderummet. Her lærer børnene først og fremmest, hvordan man agerer, når man er i nærheden af et bål, og de får en fornemmelse af, hvordan man laver et bål og tænder det. Vi samles tit med børnene her for at tænde bål, tilberede bålmad, eller vi finder snitteknivene frem og får trænet finmotorikken. Nogle gange sidder vi her sammen med børnene, bare for at se på flammerne og på den måde finde ro.

Fra højbedene kan man på afstand høre børnene udbryde med begejstring i stemmen: "Se hvad jeg har fundet! Hvad er det for et dyr?" Vores højbede bliver flittigt brugt i forårs- og sommerperioden, her er vi travlt optaget af at gøre bedene klar og passe dem. Når børnene finder dyr

Vi laver ild med strygestålet

På jagt efter krible-krable-dyrene

her, ved vi som regel, hvad det er, ellers går vi sammen med børnene på opdagelse i naturbøger eller med appen "inaturalist", som med et hurtigt klik kan fortælle, hvad det er, vi har fundet.

Selv om vi er en Naturbørnehave, er science også et nyt begreb for os, som lige så stille skal blive en naturlig del af hverdagen. På legepladsen har vi to sciencerum, som vi løbende udvikler på. Lige nu er vi i gang med at lave det ene rum til et sted, hvor børnene kan undersøge og gå på opdagelse i krible-krable dyr. Her har vi forskellige undersøgelsesredskaber som lupper, forstørrelsesglas, et akvarium osv., så børnene sammen med en voksen kan undersøge de små dyr og deres måde at leve på. Det andet science um laver vi til et rum, hvor børnene kan gå på opdagelse i de lidt større dyr. Her skal børnene blandt andet få en viden om dyrespor ved at se på plancher og selv lave spor i sand. I rummet har vi også en interaktiv tavle med lommer, som skal fyldes med relevante naturmaterialer, her kan børnene trykke på en knap og høre en op til 10 sekunders besked om, hvad det er, der ligger i lommen.

I vores to hytter, som i vinterperioderne bliver brugt som grupperum, når vi spiser, ser vi tit børnene sidde fordybet over tegninger, for her ligger der altid tegnepapir og farveblyanter. Flere gange ugentligt har vi gang i kreative aktiviteter, hvor vi sammen med børnene fremstiller årstidsbestemte eller temabestemte produkter, som bliver hængt op som pynt.

Vi forsøger at følge børnenes perspektiv og ser på, hvad det er, de gerne vil lave på vores legeplads. En dag sidder to piger i sandkassen og leger med en legetøjsflodhest. Den ene pige har flodhesten på armen og siger "Min lille baby". Vi greb ideen, da vi kunne se at pigerne havde brug for dukker, derfor bestemte vi os for sammen med pigerne at lave trædukker (et stykke træ som blev malet og fik øjne, næse og mund) Det var en succes og nu ser vi trædukkerne indgå i børnenes lege.

Temaer i børnehaven

Flere gange årligt har vi forskellige længerevarende temaer i børnehaven. Vi har for eksempel

haft et tema omkring *bier og hvepse* og et tema omkring *en jæger og de dyr, han skyder i skoven*. Under et sådant tema forsøger vi at komme omkring alle læreplanstemaer

Her kommer eksempler på hvordan vi gør:

Kommunikation og sprog: Vi finder fokusord som passer til temaet, printer billeder ud af ordet, (som for eksempel et billede af et bistade) og skriver ordet ved siden af billedet. Billederne hænger synlige for børn og forældre, og de bliver gentaget mange gange i forløbet.

Krop, sanser og bevægelse: Når vi lærer børnene om et dyr og dets adfærd, leger vi lege sammen med børnene, hvor de får brugt deres krop og sanser. Da vi havde tema om bier og hvepse, legede vi, at vi var bier som sugede nektar. Nektaren var vand, som var gemt rundt om på legepladsen i små plastikkrus. Børnene skulle finde kopperne og bringe vandet hjem til biboet, som var en spand hvor et af de andre børn (dronningen) sad. I jægertemaet skulle børnene prøve at bryde med hinanden, som krondyrene gør med deres gevir. Her sad børnene to og to sammen og skulle vælte hinanden ved at holde om hinandens skuldre og skubbe.

Natur, udeliv og science: Vores temaer omhandler altid emner, der har med naturen at gøre, og vi forsøger at have en undersøgende tilgang til temaet.

Kultur, æstetik og fællesskab: Vi prøver altid at være kreativ omkring teamet, da vi mener, at børnene også gennem denne proces kan tilegne sig en viden, samtidig med at de får brugt deres finmotorik. Da vi havde bi-/hvepse-tema lavede vi for eksempel pandebånd med følehorn, som vi havde på, når vi legede bier. Til jægertemaet lavede vi kikkerter af toiletruller og gevær af træ, som vi brugte i en leg, hvor vi selv var jægere, der forsigtigt sneg sig frem hen over legepladsen for at finde dyr, der var tegnet på store papstykker.

Alsidiig personlig udvikling: Når man arbejder pædagogisk i naturen, får børnene helt automatisk arbejdet med deres personlige udvikling. Dette sker også, når vi har et tema som bier og hvepse i børnehaven. Her prøvede børnene deres

grænser af og blev mere og mere modige overfor hvepsene. Mange børn kunne et stykke henne i forløbet sidde helt stille, når hvepsene fløj rundt ved bordet, mens vi spiste. Børnene vidste nu, at bier ikke gør noget, når vi sidder helt stille og flere børn udbrød "Jeg sad helt stille!"

Social udvikling: Når vi færdes i naturen i mindre grupper, øver vi os i at tage hensyn til hinanden for eksempel ved at vente på hinanden, så det ikke altid er dem, der er hurtigste, der ser de ting, vi er på udgik efter, først. Når vi leger lege,

som skal lære om os dyrene, træner børnene ligeledes deres sociale udvikling i legen, hvor de skal samarbejde omkring en opgave.

Naturture og samarbejde med andre formidlere

Ud over at udforske den natur vi har i og omkring børnehaven, tager vi også på mange ture til andre steder i naturen. Her oplever vi børn, der er meget opmærksomme og interesserede i det, vi oplever. På sådan en tur har vi nysger-

Stor koncentration, når der saves brænde

rige børn, der får en viden om den natur vi er i, de hører nye ord som styrker dem sprogligt, og de får styrket deres grovmotorik, da vi gerne går væk fra stierne og i stedet bevæger os i terrænet, hvor kroppen bliver mere udfordret.

Flere gange årligt har vi på vores ture selskab af en naturvejleder, som kan give os en ekstra viden og tage os med til nogle steder i naturen, som vi måske ikke har set før. Ud over naturvejlederen, samarbejder vi også flere gange årligt med andre formidlere. Under vores bi-/hvepse-

tema havde vi for eksempel besøg af to biavlere fra den lokale biavlforening, og under vores jæger tema havde vi besøg af en jæger hentet fra formidlingstilbuddet "BlivNaturligvis".

*Naturbørnehaven Kronens Mark
Østerbakken 95
7700 Thisted
+45 99173675
sju@thisted.dk
Østerbakken 95, Thisted.*